

Profesorius Benediktas TILICKIS (1945–2007)

Benediktas Tilickis gimė 1945 m. liepos 6 d. Marijampolės rajone, Kazlų kaime. 1966 m. baigė Sasnavos vidurinę mokyklą, 1966–1971 m. studijavo Lietuvos žemės ūkio akademijoje (LŽŪA) (dabar LŽŪU), 1971–1981 m. dirbo LŽŪA asistentu, 1973–1976 m. mokėsi aspirantūroje, 1981–1994 m. dirbo Lietuvos energetikos instituto jaun. ir vyr. mokslo darbuotoju. Nuo 1994 m. iki mirties (2007 01 08) dirbo Klaipėdos universitete profesoriumi, katedros vedėju, dekanu, prorektoriumi.

Pakviestas prof. M. Lasinsko daugiau kaip dešimt metų B. Tilickis dirbo Lietuvos energetikos instituto Hidrologijos laboratorijoje. Čia jis brendo kaip mokslininkas. Pradėjęs dirbti ėmėsi apibendrinti aspirantūroje sukauptą savo atliktų bandymų ir tyrimų gausią medžiagą. 1983 m. Minske, Centriniam vandens išteklių kompleksinio naudojimo institute, apgynė technikos mokslų kandidato disertaciją „Nuotakio režimo formavimasis ir skaičiavimas Lietuvos lygumų sausinamuose baseinuose“. Po to tobulinosi Maskvoje, Vandens problemų institute.

Jo mokslo darbų turinį sudarė Lietuvos upių nuotėkio formavimosi dėsnų tyrimas, pritaikant rezultatus konkrečioms vandens ūkio ir energetikos uždaviniams spręsti.

Toliau tęsdamas Lietuvos upių baseinų tyrimus 1993 m. liepos 7 d. B. Tilickis LŽŪU komisijoje apgynė technikos mokslų habilituoto daktaro disertaciją „Lietuvos gamtinių antropogeninių vandens ekosistemų funkcionavimo hidrologiniai dėsniniai“.

Žemės ir vandens ūkio specialistai, zoologai, miškininkai ir gamtinės aplinkos inžinerijos atstovai vis daugiau dėmesio skyrė vandens ekosistemų funkcionavimo problemoms ir laukė svarių darbų šioje srityje. B. Tilickio disertacijoje buvo apibendrinti atliktų tyrimų rezultatai sprendžiant upių baseinų vandens balanso teritorinės ir elementinės struktūros nustatymo, nuotėkio formavimosi hidrometeorologinės–landšaftinės esmės, vandens kokybės formavimosi svarbiausių dėsnų nustatymo, vandens ekosistemų funkcionavimo ir ekologinės kaitos pagrindinių hidrologinių veiksnių išryškinimo uždavinius.

Darbe gauti rezultatai turi didelę teorinę ir praktinę reikšmę. Iš teorinių rezultatų galima pažymėti vandens balanso elementų kaitos, jų tarpusavio ryšių teorinį pagrindimą bei matematinį aprašymą ir kt. Atlikti teoriniai apibendrinimai, sudarytos matematinės priklausomybės gali būti naudojami hidrologiniuose ir vandens ūkio skaičiavimuose, modeliuojant ekologines situacijas, vykdant gamtinės aplinkos monitoringą žuvininkystėje, rekreacijoje ir kt.

Pagrindinė darbo išvada – atskleista klimatinės bei landšafto komponentų sąveika vandens ekosistemų funkcionavimo procese gali būti panaudota praktikoje, prognozuojant gamtinių–antropogeninių geosistemų raidos kryptį. Dirvožemio, augalijos, reljefo pobūdžio ir įvairovės įtaka didžiausia transformuojant kritulius atmosferos cirkuliacijos bei terminio režimo metu.

Vandens išteklių naudojimo schemų sudarymas, vandens ekosistemų būklės įvertinimas turi remtis gamtinių–antropogeninių geosistemų diferenciacija pagal jų vandens balanso elementų formavimosi ypatumus. Vykdamas gamtinės aplinkos monitoringą, labai svarbu atsižvelgti į landšafto hidrologinių charakteristikų stabilumą ne tik dėl antropogeninių, bet ir dėl gamtinių veiksnių poveikio. Darbe pateiktos ir kitos išvados bei vertingi pasiūlymai praktikai.

Universitete prof. B. Tilickis atsiskleidė ne tik kaip savo pasirinktos mokslo krypties tęsėjas, bet ir kaip reiklus aukštos kvalifikacijos pedagogas, mokymo ir mokslo

organizatorius; skaitė paskaitas studentams, vadovavo būsimųjų magistrų ir daktarų darbams, palaikė ryšį su šalies universitetais ir institutais, aktyviai dalyvavo keletą mokslo žurnalų redakcinių kolegijų darbe, buvo tarybų ir komitetų narys.

Palikęs didelį pluoštą paskelbtų mokslinių darbų, savo kūrybinę veiklą užbaigė pateikdamas monografiją „Vandens cheminės sudėties kaita Lietuvos baseinuose“.

Mokslo visuomenė neteko brandaus, turėjusio plačius kūrybinius užmojus, bet nespėjusio jų įgyvendinti,

mokslininko, studentų mylimo profesoriaus, šeima – žmona Regina Ona, dukros Sandra ir Inesa – mylinčio brangaus vyro ir tėvo.

2007 m. sausio 11 d. Pakaunės Tabariškių kapinėse iškilo naujas smėlio kauburėlis – amžina Benedikto Tilickio poilsio vieta. Tebūna Jam lengva Lietuvos žemelė, kurią tyrė ir labai mylėjo.

*Prof. habil. dr. Brunonas Gailiūsis,
habil. dr. Jonas Jablonskis*